

Als ik dan in October 1897 uwe lijsten heb ontvangen, zal het wel eens noodig zijn, dat ik in twijfelachtige gevallen uwe determinatie moet controleeren. Daarom noodig ik u uit van alle planten, waaromtrent u mij opgaven zendt, zoo mogelijk 2 exemplaren te drogen, zoodat ik, zoo noodig, van u een exemplaar kan vragen, om de juistheid uwer opgaven na te gaan.

Hiermede wensch ik ons allen succes op onze pogingen! Ik zal u later bekend maken met den uitslag der proefneming.

H. HEUKELS,
Amsterdam.

Hier volgt nog het begin eener opgave als model.

Het door mij onderzochte terrein strekt zich uit 1 uur gaans in het rond om het dorp A. De bodem bestaat in het oosten, noorden en zuiden geheel uit klei, in het westen uituingrond. De klei is weiland, deuingrond is ten deele ongecultiveerde grond, ten deele met bosch begroeid.

Gevonden zijn:

1. *Anemone nemorosa*, op zandgrond, in bosschen. Op een paar plaatsen n.l. te X en te Y in een vrij groot aantal exemplaren. Bloeitijd: 5 Maart tot 6 Mei.
2. *Ficaria ranunculoides*, op kleigrond, in weiden, langs slooten, onder heestergewas, overal, in groot aantal. Bloeitijd: 10 Maart tot 28 April, enz.



KNOPPEN.

Waarde lezer te H.,

Wat U mij vraagt is geen kleinigheid, en niet gemakkelijk ook, dat zult u zelf bemerken. U wilt een middeltje, om gedurende deze wintermaanden de boomen en sierheesters van de omgeving van uw tijdelijke woonplaats te leeren onderscheiden, dus terwijl verreweg de meeste van onze houtgewassen bladerloos zijn.

't Is jammer, dat u de behoefte aan studie in de vrije natuur eerst gaat gevoelen, nu 't werken binnenshuis u verboden is en u, weer of geen weer en zoo lang 't dag is, door de dokter van 't herstellingsoord het veld of 't bosch wordt ingejaagd. Natuursport is beter voorbehoedmiddel tegen overwerken dan geneesmiddel, dacht ik, maar uw dokter zal 't wel weten; in elk geval zal ik probeeren volgens zijn recept een remedie tegen de verveling te geven, die u dagelijks overvalt, zooals u zegt, tusschen al die dooie takken en twijgen. Ik zal beproeven of die dooie dingen voor u niet levend te maken zijn en tot goede kennissen tevens.

Of 't kan, of 't mogelijk is, vraagt u, voor iemand die alleen op school en een blauwe Maandag daarna aan botaniseeren heeft gedaan, de boomen en heesters met behulp van hun knoppen en twijgen te leeren onderscheiden?

Als u tevreden wilt wezen, en dat zult u wel moeten, met de inlandsche boomen en struiken, en met eenige algemeen in de parken en tuinen gekweekte houtgewassen als toegift, dan zal het wel lukken.

Ik dacht zelfs, toen ik de vorige maand uw brief ontving dat ik u heel gemakkelijk, dat wil zeggen gemakkelijk voor mij, aan een middeltje kon helpen. Ik herinnerde mij, dat in een determineerboek voor de Duitsche flora, waarvan ik indertijd op een uitstapje veel plezier heb gehad, een paar bladzijden met tabellen voorkomen, om de houtgewassen ook in de wintermaanden te kunnen bepalen. Deze blaadjes wilde ik u zenden, maar gelukkig had ik juist een oogenblikke tijd en ik nam even de proef met de tabellen op een paar heesters uit mijn tuin.

Vlak bij het venster groeien een Gouden Regen en een Weigelia; ik deed of ik ze niet kende en begon als een schooljongen vooraan, maar ik kwam niet aan 't eind; want noch Gouden Regen, noch Weigelia waren door

Frank in zijn tabellen genoemd; bovendien bleek mij nu 't namen-zoeken erg lastig (ook van de planten, die er wel in aangegeven waren) door de talrijke accolades en de drieërlei alfabetten, die iemand bij dit donkere weer voor de oogen gaan schemeren.

Toch vond ik er veel goeds en bruikbaars in, en daar ik u gaarne helpen wil, heb ik de tabellen omgewerkt naar de methode, die u kent uit Suringar of Heukels; ik weet niet welke u op school hebt gebruikt.



Els.

a. stamperkatjes; b. vruchtjes van 't vorig jaar;
c. meeldraadkatjes; d. bladknoppen.

De voornaamste heesters en boomen, uit onze parken, en die ik niet in de lijst aantrof, heb ik er tusschen gewerkt. Dat was voor mij een nuttige bezigheid, maar een heel karwei, dat verzeker ik u. U zult nog wel een heester missen en als een kenner u de naam heeft gezegd, probeer hem dan eens in te lasschen, dan weet u er ook van mee te praten wat het in heeft, determineer-tabellen uit te breiden.

Zulke tabellen bevatten natuurlijk een menigte kunst- termen en bovendien zijn ze zoo beknopt mogelijk; daar-

door valt het determineeren in het begin niet mee. Ik raad u daarom aan, eerst een poosje te besteden aan het nauwkeurig waarnemen van een aantal gewassen uit het park en 't bosch. Laat ik u daarin een steuntje geven. Eenigeteekeningen, die ik nog in portefeuille heb, kunnen ook mee helpen.

't Beste is, uw eerste wandeling te wijden aan de studie der boomen en heesters, die nu nog blad hebben.

Naaldboomen heeft u te H. in verscheidene soorten; op lork en moeras-cypres na, behouden ze hun blad, en deze beide leeren we later met de tabellen bepalen. Als u blz. 122 van de Levende Natuur even naleest, kunt u de voornaamste van onze naaldboomen wel onderscheiden. Een conifeer, waarvan de naalden bij vijf tegelijk uit het hout komen, heet *Pinus strobus* (Weymouth-den).

Dan zijn er nog twee heesters met naalden: de jeneverbes (*Juniperus*) en de *Taxus*. De eerste heeft 3 uiteenwijkende naalden naast elkaar; op de bovenzijde van elke naald ziet u een witte streep, en vele van die grillig opgegroeide struiken dragen thans zwarte en grauwoene bessen.

De *Taxus* heeft naalden, welke op die van de fijne den gelijken, maar spits, plat en breed; wel met een groef aan de onder-zijde, maar zonder de twee grijze lijnen.

De naalden staan als de tanden van een dubbele kam naar 2 kanten gericht. Van boven zijn ze glanzend, van onder dof. Staan de takken omhoog gericht, dan is het *T. pyramidalis*, anders *baccata*. In parken en tuinen vindt u bovendien nog eenige *Thuja*-soorten, ook groen blijvende coniferen, met zeer kleine, platte, als in elkaar gevlochten blaadjes aan de sterk vertakte twijgen. Ze lijken van verre één lichtgroene massa. Bij strenge vorst gaat het groen in geelbruin over, maar bij dooi weer worden ze terstond weer frisch groen. Dat heeft die gewassen de naam bezorgd van Levensboom. Bij *Thuja orientalis* staat het jongere twijgje bijna loodrecht op het takje, waar 't op groeit; bij *Thuja occidentalis* vertakken de twijgen zich horizontaal, zoodat u een geheele twijg zóó op tafel kunt leggen, dat alle twijgen het tafelblad raken. Bovendien kunt u ze aan de kegeltjes onderscheiden. Van *orientalis* (de Oostersche), die uit Chiha afkomstig is, zijn die kegels rond

en elk schubje heeft een gekromd haakje. Van *occidentalis* (de Westersche), die uit N.-Amerika komt, zijn de kegeltjes langwerpig; ze hebben meer schubben, meestal 10 (de andere 6 à 8), maar geen haakje.

Dan treft u in 't park misschien nog een paar hoge heesters aan, die veel op de Jeneverbes gelijken. Ligt de korte, dikke stam op de grond, en stijgen daaruit de takken bijna rechthoekig op, dan is 't *Sabina officinalis* (Zevenboom), meest *Juniperus Sabina* genoemd. Wat voor medicinale kracht in dit gewas schuilt, moet u maar eens aan uw dokter vragen; als die 't zeggen wil, begrijpt u wellicht ook de naam. Staat de stam rechtop en steken de takken zijwaarts uit, dan is het *Sabina virginiana*. Bessen hebben deze beide gewassen bij ons niet dikwijls; zijn ze er, dan staan ze bij de eerste op kromme, bij de tweede op rechte stelen; ze worden blauwzwart.

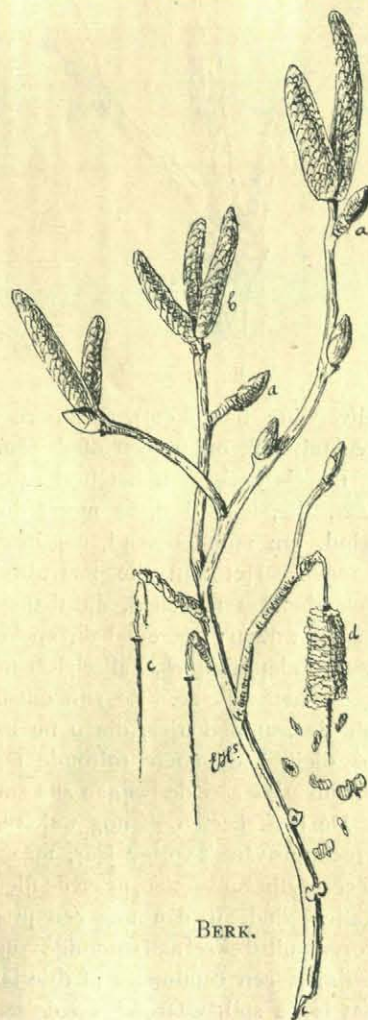
Nu hebben we van die kegeldragers er al genoeg. Laten we ook het loofhout onze aandacht wijden. Als we de drie soorten van heidekruid en de roode boschbes niet meerekenen, dan vinden we in 't bosch of op 't vrije veld niet veel, dat nog groen ziet, alleen de klimop en ook een enkele ligusterstruik, die een beschut plekje getroffen

heeft, draagt nog veel frissche bladeren, tusschen half verdorde in. Zijn kleine, langwerpige-ronde bladeren, staan niet tegenover elkaar. Ook in heggen houdt hij vaak blad, zoolang 't niet sterk vriest.

Misschien treft ge op een vochtig plekje in 't bosch een laag plantje met cirkelronde, soms wat bochtige, dof groene bladeren op lange stelen; hout is er niet aan te bespeuren; 't is dus geen heester; het heet wintergroen, *Pirola*. Mogelijk vindt u ook nog een heestertje, waarvan de dunne, houtige stengels heel ver en plat over de bodem heen kruipen, het heeft langwerpige, glanzig

groene bladeren. Neem daarvan na de eerste vorst een plantje mee, en zet het in een bloempot voor uw venster, dan heeft u in Maart, dus nog vóór uw vertrek, heerlijk blauw bloeiende maagdepalm, *Vinca minor*.

In den tuin en in 't park is meer groen te bespeuren. Ten eerste de u bekende, overal gekweekte hulst met zijn stekelige blaren en zijn helder roode bessen, en daar laag bij de grond een perkje, dat wel dwerg-hulst lijkt. Als 't wat sterk vriest, houdt die 't echter niet uit, dan wordt zijn blad zwartbruin, maar valt niet af. 't Is *Berberis Mahonia*, en draagt blauwachtig zwarte bessen. Elk blaadje lijkt veel op een hulstblad, maar bij nader toezien, bemerkt ge, dat er een stuk of vier aan weerskanten van een gemeenschappelijke bladsteel bevestigd zijn en dat één blaadje de top vormt. Bij de hulst zit elk blad afzonderlijk.



a stamper; b meeldraadkatjes; c spil; d vrucht.



EIK.

Dan hebt u waarschijnlijk in uw tuin Aucuba's, dat zijn die heesters met groote, langwerpige ronde, bladeren met botervlekken er op en soms met roode bessen zoo groot als kniekers. En zeer stellig ook Rhododendrons, met donkergroene, langwerpige, leerachtige bladeren, die bij vijf of meer nog dicht opeen bij de top van een tak zitten, zoodat ze als 't ware een kring van bladeren vormen.

Als u die Aucuba's en Rhododendrons uit uw vensters zien kunt, behoeft u 's morgens niet op de thermometer te kijken om te weten, of het al of nog vriest; bij geringe vorst zelfs, laten beide hun bladeren slap afhangen, ze verkleuren en verdorven, maar zoo gauw is 't met vriezen gedaan, of ze tillen hun bladeren op en worden weer zoo frisch als te voren.

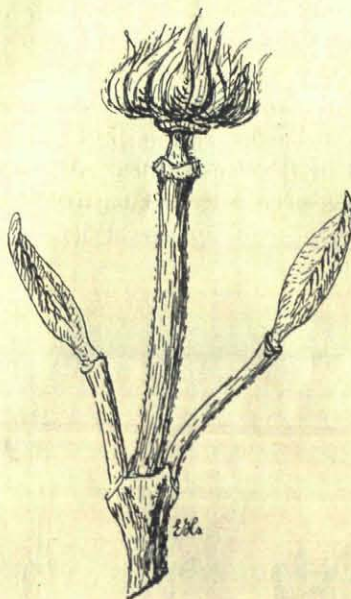
Een prachtige, altijd groene heester is de Laurier-kers, die u niet met Rhododendron verwarren zult, als u weet, dat zijn bladeren niet rondom de top van de bladstelen, maar langs de twijgen staan. Ook is de rand van de bladeren meestal niet glad, zooals bij de Rhododendron, maar heeft insnijdingen, en is tevens eenigszins naar achter omgebogen. Op een beschutte plaats tegen 't Zuiden wordt deze heester wel 3 Meter hoog, zonder één dor blad te vertoonen. Te H. heb ik ze 's winters meer dan eens zoo gezien.

Nu herinner ik mij op 't oogenblik alleen nog de Buxus (onze Paaschpalm) als groene heester voor de vrije grond; het blaadje vindt u afgedrukt op de photocopie (bl. 166) van 't Tijdschrift. Misschien is er nog een enkele, waarvan u de naam weten wilt, zend mij daar dan maar even een takje van.

Laten we nu eens even optellen, hoeveel groen blijvende heesters we al hebben opgemerkt, de conifeeren niet medegerekend: klimop, liguster, heidekruid, boschbes, maagdepalm, hulst, Mahonia aquifolia, Aucuba, Rhododendron en Buxus, dat zijn er al tien; meer dan genoeg, om uit elkaar te houden voor één wandeling, maar er zijn er voor u ook oude bekende onder, hoop ik; dat steunt.

Nu kan ik u nog twee boomen wijzen, die 's winters aan de bladeren te kennen zijn en toch geen enkel groen blad bezitten. Dat zijn de eik en de beuk. Jonge eiken en beuken behouden namelijk de heele winter door bijna al hun dorre bladeren, de oudere slechts enkele; soms nog in April ziet men de bruingele, verschrompelde of ingekrulde bladeren trillen aan de twijgen. Neem van beide een takje mee, en vergelijk thuis de knoppen eens. Haal ook een

paar knoppen uit elkaar; zoo'n ontleding, alvast op uw eigen houtje, is een goede inleiding voor wat er volgt, en dat u weten moet, om de tabellen zonder pruttelen te kunnen gebruiken.



Wollige Sneeuwbal.

zilverwitte bast kent), staan ze tot Maart of April stijf rechtuit ook bij tweeën of drieën.

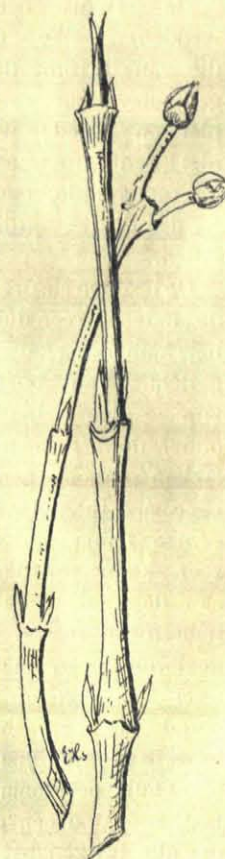
De els herkent u het best aan de vruchten van 't vorig jaar, die, hoewel thans meest door de vogels en door de wind, van zaden bevrijd, nog in groot aantal aan de twijgen hangen. Het zijn die zwart-bruine, houtige propjes, uit schubben saamgesteld, die thans ver uiteen wijken; boerentabak, apekeesjes, jodepruimpjes, allerlei namen geeft het volk ze. Ze zijn ontstaan uit de stamperkatjes, die u nu naast of dichtbij de lange, rolronde meeldraadkatjes aan de twijgen ziet zitten.

De berk heeft ook nog wel enkele vruchten van 't vorige jaar, maar de meeste zijn verdwenen, naast de nieuwe katjes vindt u dan nog een priemvormig uitsteeksel aan sommige vruchtwijgjes, een centimeter of drie lang; dat is de spil, waaromheen de zaden en de zaadschubben waren bevestigd. De vruchtkatjes zelf, die er nog zijn, hebben de rolronde vorm van meeldraadkatjes; bij de minste aanraking vallen zaden en ook de schubben af; die blijven dus niet aan de spil, zooals bij de els.

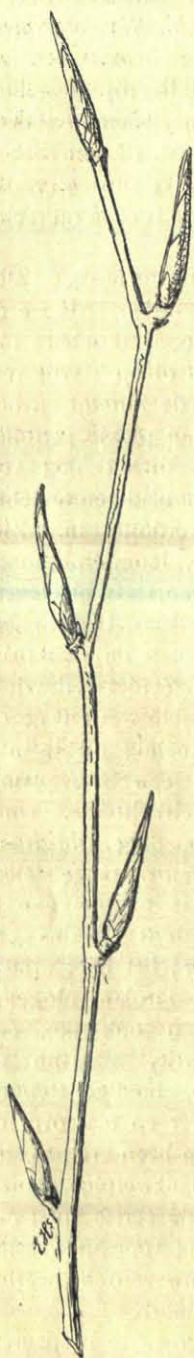
De hazelaar heeft thans zelden vrucht meer, en als ze er zijn, kent u ze natuurlijk; ten overvloede vindt u in deze aflevering van alle drie vroegbloeiende katjesdragers een afbeelding, zoodat dwalen wel niet meer mogelijk is.

Zet van els, berk, hazelaar (als die buiten nog niet bloeit) eens takjes in

Hoe meer boomen en heesters u al vooruit bij name kent, hoe makkelijker het determineeren volgens tabellen u vallen zal; dat spreekt. Daarom geef ik u bij uw tweede wandeling allereerst tot taak: els, berk en hazelaar te leeren onderscheiden. Die drie dragen de heele winter door katjes; u kent ze wel: die lange, rolronde dingen, twee à drie centimeter lang en zoo dik als een griffel; ze bengelen bij de els en hazelaar aan 't eind der twijgen 2 of 3 bij elkaar; bij de berk, (waarvan u zeker de soort met de

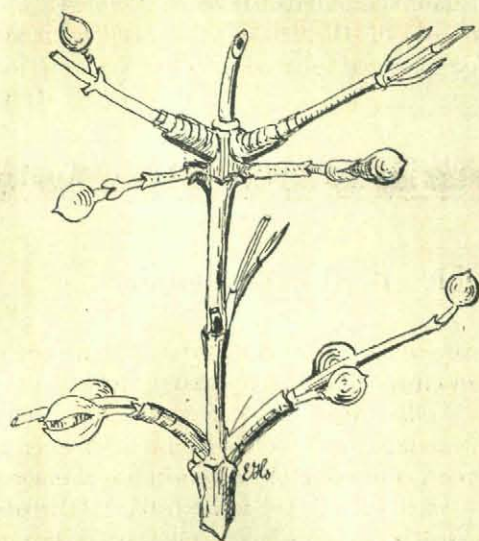


Roode Kornoelje.



BEUK.

een glas met water; binnen een veertien dagen hebt u ze alle drie in bloei; ze stuiven dan dat het een lust is. Geeft u ze bovendien een snufje plantenvoedsel (het recept op blz. 30), dan ontwikkelen ze al spoedig hun bladeren, en, als u de stampers bestuift, zetten ze ook vrucht.



Gele Kornoelje.

Als er nog zaden in de oude berken- of elzen-vruchten zijn, moet u eens een takje bij uw sijsje in de kooi vastzetten; u zult eens zien, hoe 'n plezier het diertje daarvan heeft. (Voor ik 't vergeet, in de volgende aflevering zal Thijssse probeeren u onze vrijlevende wintervogels te leeren onderscheiden; half Februari is een goede tijd daarvoor).

U hebt bij uw onderzoek van de beuken- en eikenknoppen natuurlijk gemerkt, dat het uitwendige bestaat uit een aantal vliezen, knopschubben geheeten, die 't inwendige, dat de toekomstige twijg zal worden, met blad en bloem of met één van beide beschermen. Op die schubben moet u vooral uw aandacht vestigen, want die moeten ons zeer vaak helpen, om een boom of heester thuis te brengen.

Ieder, die wel eens in April in een beukenbosch heeft gewandeld, weet, dat de schubben vallen, als de bladeren komen. Als met de mooie dagen 't jonge zachtharige lof zich uitstrekt, dwarrelen dagen lang bij miljoenen de lichtbruine schubjes naar omlaag; wie niet beter weet, zou denken, dat het alweer herfst werd en er verdorde bladeren vielen. Schijnt ééns de lentezon op 't jonge beukengroen, dan is de bodem met een geelbruin kleed belegd, dat alles bedekt, mos en lage planten, soms tot een voet dikte. Ze hebben uitgediend, de schubben, die de heele winter de teere deelen tegen vocht en koude hebben beschermd.

Om de beukenknoppen liggen de talrijke schubben als dakpannen over elkaar, dat is heel duidelijk te zien; bij de eik eveneens, maar minder duidelijk zichtbaar; bij de berk, die u ook al heeft, liggen twee kleine schubben tegenover elkaar, de andere reiken tot aan de top der knoppen; bij de hazelaar vier en die bedekken elkaar ook slechts gedeeltelijk.

Maar vergelijk daar de bladknoppen van de els eens bij; daar vindt u maar één schub, die als een muts de heele knop omgeeft; aan de achterkant is alleen een spleetje merkbaar; bovendien zitten de bladknoppen van de els op stelen, en dat komt maar heel zelden voor. Al die kleinig-

heden zijn onmisbare kenmerken, als we de gewassen in de wintermaanden willen leeren kennen.

Toch zijn er boomen en heesters, die in 't geheel geen schubben om de knoppen hebben; zulke knoppen heeten, ongedekte knoppen.

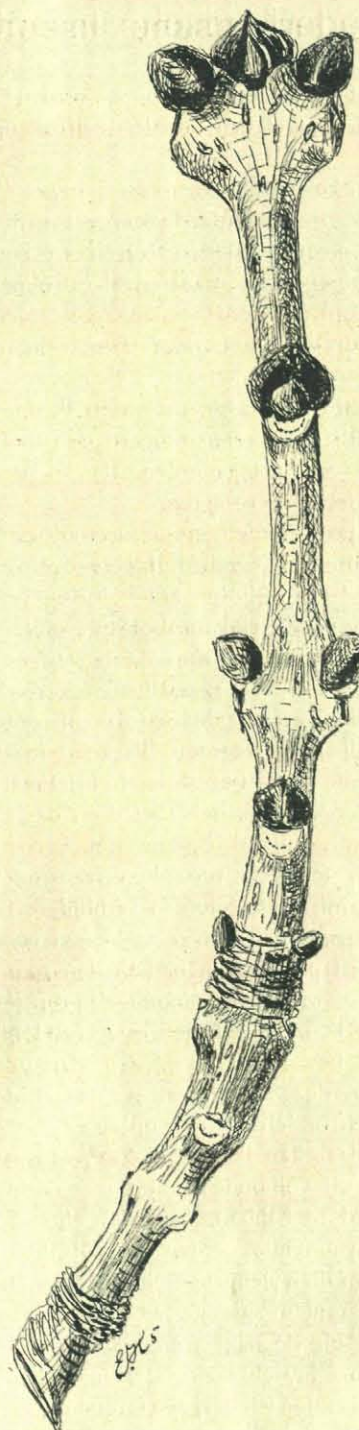
Een paar soorten ervan kunt u even gemakkelijk als elzen en berken leeren kennen, en wel, doordat ze net als deze afzonderlijke, duidelijk kenbare bloemknoppen dragen. In alle openbare parken en tuinen vindt u ze, het zijn de wollige sneeuwbal en de gele kornoelje.

Ongedekte knoppen bestaan, oppervlakkig bekeken, uit twee blaadjes, die rechtop aan 't eind of langs de twijgen staan; de eindknop is meestal de bloem. De twee blaadjes

sluiten stijf tegen elkaar, of wel, ze staan een weinig van elkaar verwijderd, en dan is duidelijk de bladvorm te zien, zooals bij de bovengenoemde sneeuwbal. Bij de kornoelje zijn het, op 't bloote oog, niets dan een paar dunne slippen. Met behulp van de teekening vindt u ze ongetwijfeld. Het zijn beide dankbare en snelbloeiende twijgen voor de kamer; snijd de twijgen onder water af, en neem ze niet meer uit het glas, dan lukt het zeker.

Bij deze laatste twee gewassen ziet u telkens twee knoppen tegen over elkaar staan, aan weerszijden van de twijg één; bij de andere, die u nu al kent, is dit niet het geval. Deze tak- of blad- of knopstand, dat is allemaal 't zelfde blad, (knoppen worden immers takken) is ook een best onderscheidingsmiddel bij het zoeken naar de namen.

De houtgewassen met tegenovergestelde knoppen zijn verreweg in de minderheid, de meeste hebben verspreide knoppen, heel enkele drie of meer knoppen op gelijke hoogte in een krans om de tak, zooals soms 't geval is bij



Esch.

de Weigelia en de Eschdoorns. Een mooi voorbeeld van tegenovergestelde knoppen geeft u de esch; die boom valt ieder, die er op let, 's winters in 't oog, door zijn stomp-eindigende dikke twijgen; vooral de jonge bloemdragende takken staan in een groote boog naar boven gekroond. De knopschubben zijn dofzwart, en de buitenste is gespleten. Met de teekening tot behulp kunt u niet missen.

Verzamel eerst eens twijgen van zooveel boom- en

heestersoorten met tegenovergestelde knoppen, als u machtig kunt worden, en zet ze zoolang op water; dan hebt u al een maandje werk.

Is u te vroeg klaar, schrijf mij dan maar even, dan zend ik u alvast een twintig teekeningen, voor de volgende aflevering bestemd; daarin kunt u dan al vooruit de modellen zoeken. Intusschen zal ik de tabellen nog wat aanvullen en uitwerken; dus tot de volgende maand. Veel succes met uw kuur.

Uw dw. E. HEIMANS.



De Nederlandsche Insecten, door Dr. J. TH. OUDEMANS.

„Wel, wat zie ik, je bent nu entomoloog geworden?” zei hij, een beetje ironisch met een breeden nadruk op het vreemde woord.

„Nu, het zijn niet allen koks, die lange messen dragen”, antwoordde ik, „maar ik zie inderdaad voordeel in de aansluiting. Ik zal van meer ervarenen leeren en hun wellicht, door het bijeenbrengen van materiaal op mijne beurt van dienst kunnen zijn. Geleerden en niet geleerden behooren in 't belang van de kennis onzer fauna samen te werken.”

't Was een mijner goede kennissen, met wien ik deze woorden wisselde, toen hij op zekeren morgen den brief had ingezien, waarbij ik was aangenomen als lid der Nederlandsche Entomologische Vereeniging.

Dit is nu ruim vijftien jaar geleden, en nog geen oogenblik heb ik van de toetreding spijt gehad. Integendeel, ik heb in dien kring vriendschap, hulp, nutte leering en meer dan één tot navolging prikkelend voorbeeld gevonden. Aan het eind van het jaar, als ik mijne vangsten een weinigje gesorteerd had, waren de specialiteiten gereed, om ze voor mij te determineeren. Ontdekte ik op eene wandeling gallen, die mij interesseerden, ik zond maar een „monster zonder waarde” met begeleidende briefkaart naar een der heeren, en ik werd omtrent het dier, dat ze had doen ontstaan, ingelicht. Ving ik een mij onbekenden gehavenden wijfjesvlinder, te slecht voor de verzameling, maar die zoo goed was, mij met eieren te verblijden, ik liet haar de reis maken naar een der specialiteiten voor lepidoptera, en binnen een paar dagen had ik den naam en de opgave van de plant, waarop de uitkomende rupsjes thuis behoorden. En als ik moeilijkheden ondervond bij het prepareren of bij het bewaren der vangsten, dan had ik op de vergadering maar dezen of genen even ter zijde te nemen, om naar wensch onderricht te worden.

Ja, die vergaderingen, daar kan ik moeilijk te veel goed van zeggen! Niet, dat ik wil volhouden, altijd met onverdeelde aandacht geluisterd te hebben, waar de geheimen van de eene of andere synonymie werden ontraadseld of het aderbelloop in dezen of dien vleugel geschetst. Neen, ik wil erkennen, dat ik meer nieuwsgierig was, naar wat er zich al zoo ontwikkelde uit de pakjes en koffertjes, die de heeren hadden meegebracht. Eene zonderlinge kleurafwijking van een mij welbekenden vlinder, een levende scorpioen, eene gestylopiseerde wesp, eene serie microscopische preparaten, eene collectie tropische insecten, eene reeks

van overgangen van den eenen vorm tot den anderen, een aantal voorwerpen, die een blik gaven op het leven der dieren, — zulke dingen, voor zoover noodig, mondeling toegelicht, maakten zoo'n vergadering tot eene eenige gelegenheid voor aanschouwelijk onderwijs in de entomologie. En dan — men ziet elkaar aan den arbeid! Een der leden heeft de studie van eene nog weinig bekende groep ter hand genomen en weet te verhalen van de moeilijkheid om litteratuur over het onderwerp te verzamelen, en van de bezwaren, die hij heeft moeten overwinnen, voor hij wat overeenstemming, wat eenheid in de uiteenlopende gegevens had gebracht. Een ander doet meedeelingen omtrent het leven van insecten, meedeelingen, waartoe alleen getrouwe waarneming hem kan in staat gesteld hebben. Een derde gunt ons een blik in een werk, dat hij bezig is voor de pers gereed te maken en roept in ons den stillen wensch wakker, dat de platen, die het zullen moeten versieren, niet te veel bij zijne meesterlijk uitgevoerde oorspronkelijke afbeeldingen mogen achterstaan. Door dit alles en nog zooveel meer wordt zulk eene vergadering een opgewekt samenleven, zij het ook voor enkele uren.

Intusschen schijnt het, dat de vrienden der insectenwereld nimmer door de volksgunst verwend zijn geworden. Snellen van Vollenhoven zou indertijd zich reeds genoeg beloond rekenen, indien door zijn werk „een enkele lezer” zich tot nasporing mocht voelen opgewekt; dat is zeker niet overvraagd. En ik heb wel eens hooren fluisteren, dat in academische kringen de waardeering der entomologie ook nog niet bepaald in bevooroordeelde ingenomenheid was ontaard. Zou dat misschien daar van daan kunnen komen, dat zoölogen, die er prijs op stellen, een deugdelijk overzicht te verkrijgen over de verschillende diervormen, over de inwendige bewerktuiging van alle hoofdtypen, over de voor de geheele dierenwereld geldende biologische wetten, met eenige bezorgdheid denken aan het lot hunner algemeene kennis, wanneer zij zich zouden gaan wijden aan de bestudeering van sprieten, van vleugelderen, van dekschildsculpturen, enz. enz. die, ter wille van de onderscheiding der duizenden soorten, het wetenschappelijk leven van den entomoloog zoo licht gaat vullen, indien hij niet tijdig het besluit neemt, een anderen weg uit te gaan?

Hoe dit zij, de N. E. V. leeft een werkzaam, een vruchtbaar, een door vriendschappelijken zin veraange-